

[Guldberg.]

som man overhovedet ikke skal have det private erhvervsliv ind i, men som det offentlige selv skal dirigere, så er dette forslag en naturlig konsekvens. Det er imidlertid ikke venstres opfattelse, og den støtter vi bl. a. på, at hvis der er noget område af dansk erhvervsliv, hvor man i praksis har forsøgt en sådan fremgangsmåde, så er det vel på boligbyggeriets, og hvis der er noget område, hvor man klart har fået demonstreret, hvor umulige resultaterne bliver, når man fjerner konkurrencemomentet, er det på boligbyggeriets. Når man gør det til et offentligt eller halvoffentligt foretagende, mister man totalt kontrollen med omkostningerne, og så får man det resultat, vi har set. Hvis man synes, at det, vi har, er godt, eller at det kan udvikles til at blive godt, så kan man naturligvis godt anlægge det grundsynspunkt, som ligger bag dette lovforslag, og så kan man vel også komme til det resultat, at det var rimeligt, at de offentlige myndigheder blev udstyret med også denne beføjelse. Men som man kan forstå af det, jeg har sagt, er det altså ikke venstres opfattelse, at det er vejen frem.

Jeg har med interesse hørt boligministerens stilling til disse ting, og der er et par af hans bemærkninger, jeg er enig i. Jeg er enig med ham i, at man i denne forbindelse må understrege, at jord i almindelighed ikke erhverves billigere ved ekspropriation end ved køb i det frie marked. Jeg synes endda, det er et forsigtigt udtryk. Når man har prøvet for sine synders skyld at leve en lille smule indblandet i den magtfordrejning, der kan foregå allerede med den gældende lovgivning, kan man komme til det resultat, at skulle man endelig have ekspropriation til boligformål, burde det være obligatorisk. Den gældende planlægningslovgivning er i vidt omfang brugt som pressionsmiddel og i vidt omfang brugt til at gennemtvinge dispositioner, som kunne føre til og måske ikke helt sjældent har ført til, at private tvinges til at afstå deres egen bolig for at skaffe bolig til en anden. De er ude for en

pression, som i virkeligheden fører til, at man kan sige, at det bliver et for dem ringere resultat, end hvis de var dækket af en ekspropriationsbestemmelse og kunne kræve, at der foretoges ekspropriation. Dette sidste er næsten den eneste sympati for tanken, jeg kan finde frem til, og den er jo altså med det modsatte fortegn af, hvad forslaget tilsigter. Det er i forvejen sådan, at myndighederne gennem planlægningslovgivningen råder over en række midler, og jeg tror ikke, at hverken socialdemokratiet eller SF vil få megen tak ude omkring i befolkningen, hvis man går videre med denne tankegang. Jeg tror, at man har fornemmelsen af, at tvangsmidlerne hos myndighederne er rigeligt stærke, og at det ikke ligefrem er dem, man trænger til at få foreget.

Den anden af boligministerens bemærkninger, jeg er enig i er — det fremgår også af, hvad jeg har sagt her — at der er en meget nøje sammenhæng mellem, hvad man egentlig har forestillet sig med hensyn til den langsigtede boligpolitik og dette spørgsmål. For hvis den langsigtede boligpolitik skal præges af det, som socialdemokratiet og SF hidtil har været enige om og har gennemført, så er det måske meget konsekvent at tage denne bestemmelse med. Men så undrer jeg mig i og for sig over, at man nu pludselig bliver så blufærdig. Nu har vi haft en lang række boligspørgsmål, hvor vi har konstateret, at socialdemokratiet og socialistisk folkeparti er aldeles ligeglade med, hvad vi andre mener om tingene, de er fuldstændig ligeglade og interesserer sig overhovedet ikke for at gøre blot et forsøg på at skabe en vis bredde bag ved en fremtidig løsning. Hvis det virkelig er sådan, at der er et flertal her i tinget for at gennemføre denne bestemmelse, så forekommer det mig at være en lidt pauver undskyldning, at man vil vente, til den langsigtede løsning kommer. Hvorfor vil man det i dette tilfælde? Det har man ikke villet i alle de andre.

Jeg kan altså på venstres vegne ikke anbefale lovforslaget. Vi må naturligvis deltage i en behandling af det på normal måde,